

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt II. Ex Concilio (a) Mogunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

Bobadilla ubi supra, dicendum est, illud extra dubium esse, pretium lege, aut populi consensu statutum observandum esse, & teneri mercatores juxta illud merces distrahere: unde cum in presenti jam juxta pretium receptum communiter in foro venderentur, rectè Patres statuerunt, ut juxta illud peregrinis, iterque facientibus, merces distrahantur, cum exinde nullum damnum, aut præjudicium ipsis sequatur, aut inferatur.

II.
Expositur
Concil. P a-
ris, can. 52.

Sed adhuc obstat Concilium Parisiense temporibus Ludovici, & Lotharii celebratum, lib. 1. cap. 52. in illis verbis: *Comperimus, quod in quibusdam occidentalibus provinciis, suadente avaritia, Episcopi, & Comites, & ceteri Prælati pauperibus sibi subjectis soleant edictum imponere, ut nullus eorum tempore messis modium frumenti, nec tempore vindemie modium vini, majori pretio, nisi quod ab eis constituitur, vendere præsumat: quod si quisquam illorum contra facere præsumperit, & paupertatis sue magnam iacturam patitur, insuper etiam acerbis verberibus flagellatur: unde sit, ut cum alis modius frumenti 12. denariis, & modius vini 20. denariis venditari possit, hujuscemodi seniores modium frumenti ad quatuor, & modium vini ad sex sibi extorqueant denarios: que res, quia impietatis, iniustitieque plena est, necesse est ut piissimi Principis auctoritate inhibeatur.*

Ex quibus constat, non posse Episcopos statuere ut juxta certum pretium merces vendantur: igitur nec cogere poterunt parochianos suos, ut certo pretio iter facientibus necessaria vendant. Pro cujus difficultatis solutione dicendum est, in eo textu non prohiberi taxationem justii pretii legitime factam, sed eam improbari, quæ ex avaritia, & radice cupiditatis procedebat, ut ita divites pauperum res acquirerent, ac lucrifacerent, ut etiam refertur in Concilio Arelateni sub Carolo, can. 23. illis verbis: *Nec Comes, vel Vicarius, seu Iudices, vel Centenarius sub mala occasione, vel ingenio res pauperum emant, vel per vim tollant, aut quolibet argumento surripiant: sed si cui aliquid possessionum emendum, aut vendendum sit, id in publico coram Comite, & Iudicibus, & Nobilibus civitatis facere debet.* Et in Concilio Magunt. cap. 7. ibi: *Propter provisiones pauperum, pro quibus curam habere debemus, placuit nobis, ut nec Episcopi, nec Abbates, nec Comites, nec Vicarii, nec Iudices, nullusque omnino sub mala occasione, vel malo ingenio res pauperum, vel minus potentium, nec emere, nec vi tollere audeat.* In presenti autem agitur de justo pretio rerum in foro recepto, juxta quod rectè negotiatores cogi possunt res proprias vendere.

CAPVT II.

Ex Concilio (a) Mogunt.

ET (b) mensuræ, & pondera iusta fiant, sicut in divinis (c) legibus sancitum est, & in capitulari (d) Dominico continetur, & iste facer conventus statuit; sic omnibus nobis observare placet. Et si quis iustas mensuras, & iusta pondera lucri causâ mutare præsumperit, in pane, & aqua (e) pœniteat.

NOTÆ.

t. (a) **M**ogunt.] *Can. 2.* legunt Burchardus lib. 19. *Decreti*, cap. 148. Carnotensis part. 15. cap. 158. Papiensis in 1. collectione, sub hoc tit. cap. 3. Etiam in Pœnitentiâ Romano, tit. 17. cap. 13. reperiuntur hæc verba, ex quò litteram textus restituo: sed in Concilio Mogunt. hucusque excusis non repetiti textum hunc, jam notavit Antonius Augustinus in notis ad 1. collectionem, hic licet reperiat in Concilio Cabilonenfi, cap. 37. & paucis verbis mutatis, lib. 1. capitul. Caroli, cap. 24. Quare credo canonem hunc editum fuisse in Synodo Mogunt. nondum excusa, de qua hæc refert Surius tom. 3. *Concil. post Concilium Mogunt. sub Lothario & Rabano*, ibi: *Habes hic, candide lector, Synodum sub Rabano Archiepiscopo Moguntia celebratam, hætenus non excusam. Est verò sub illo alia etiam alia Synodus longè hæc celebrior, quam libenter communicassemus, si ejus nobis copia facta fuisset.* Meminit ejus D. Joannes Abbas Trithemius in *chronico monasterii Hirsaugiensis*, his verbis: *Babanus Archiepiscopus Moguntinus jussu Lotharii Imperatoris Synodum apud Mogun-*

tiam Episcoporum & Abbatum convocavit anno Domini 848. indict. 11. in qua hæreticum quemdam nomine Godscalcum, presbyterum condemnavit, & multa ad decorem, & utilitatem ecclesiasticam constituit. Fuerunt inter alios ibi presentes celeberrimi viri Episcopi Herio Archiepiscopus Trevirensis, Hildeboldus Archiepiscopus Coloniensis, Alfridus Episcopus Hildeshemensis, Haymo Episcopus Halberstatis, Ludericus Episcopus Bremensis, Lintherius primus iste Abbas sancti Aurelii Hirsaugiensis, Waldo Abbas Fuldenis, Emhardus Abbas Selgenstetensis, Brunwart. Abbas Hirsfeldensis, Bertholfus Episcopus Mediolacensis, Adventinus Abbas Merensis, postea ibidem Episcopus; Rodulfus Abbas sancti Medardi Sueffionensis, postea Bituricensis Archiepiscopus, & alii multi Episcopi, Abbates, & Monachi, inter quos complures erant viri, & doctrinâ famosissimi. Hæc ille.

(b) *Et mensura.*] *De mensura*, legitur in hæc iuxta collectione, apud Burchardum & Carnotensem.

(c) *Divinis legibus.*] *Leviticus cap. 19. & 20.* quorum verba infra dabimus.

(d) *Capitulari Dominico.*] *Lib. 1. capitul. 74.* ibi: *Ut aequalis mensuras, & rectas, & pondera iusta,*

Equalia omnes habeant, sive in civitatibus, sive in monasteriis, sive ad dandum in illis, sive ad accipiendum, sive in lege Domini preceptum habent: item in Salomone, Domino dicente, Pondus, & pondus, mensuram, & mensuram, edit anima mea. Et in appendice 2. lib. 4. cap. 6. ibi: De mensuris, ut secundam iustionem nostram aequales sint.

(c) Penitent.] Viginti dies peniteat, legunt Ivo, & Burchardus; qua lectio retinenda est, nam in Penitentiali Romano, ex quo cap. 12. transcripti textum hunc, statim capite sequenti ita legitur: *Fecisti falsitatem, vel fraudem aliquam in mensuris, aut in ponderibus; ita dico, ut falso modo, aut cum ponderibus iniustus tua bona vendas alius christianis: si fecisti, aut consensisti, viginti dies in pane & aqua penitere debes.*

COMMENTARIUM.

EX presenti canone talis deducitur disputanda assertio: *Fraudans iusta pondera & mensuras, viginti diebus in pane & aqua penitere debet.* Probat eam textus ex sacra pagina, *Levitici cap. 19. in fine, ibi: Statera iusta, & aqua sint pondera. Deuter. cap. 25. ibi: Pondus habebit iustum, & verum, & modus aequalis etiam verum erit. Proverb. cap. 11. in princip. ibi: Statera dolosa abominatio est apud eum. Osee cap. 12. ibi: Statera dolosa. Amos cap. 8. ibi: Stateras dolosas. Ex iure canonico cap. omnino 10. 45. dist. cap. non asseramus stateras, dolosas 24. q. 1. cap. quanto, ibi: Legitimo pondere, de inrejur. cap. 1. ibi: Pondera iniusta, ne clerico, vel mon. D. Clemens epist. 1. ibi: Pondera, mensuras, stateras pro locis quibusque aequissima custodias, deposita fideliter restituere. D. Gregorius lib. 1. registr. epist. 13. Ante omnia te volumus sollicitè attendere, ne iniusta pondera in exigendis pensionibus ponantur; sed si qua talia, frange, & nova constituere. Concilium Arelat. sub Carolo, can. 15. Ut pondera, & mensura ubique aequalia sint, & iusta, sicut scriptum est: *Aequus modius, & aequus sextarius.* Turonense sub Carolo, can. 45. *Quod mensura, & pondera iusta ubique habenda sint, testis est Salomon, qui dicit, quod statera dolosa abominatio sit apud Deum.* Parisiense sub Ludovico lib. 1. cap. 51. ibi: *Quaquam ergo consuetudines perveras non facile corrigantur, hac tamen consuetudo inaequalium modiorum, & iniustorum sextariorum, atque ponderum dolosorum necesse est ut principali metu oculis corrigatur, & ad preceptum divinum tanta tortitudo sicclatur.* Et lib. 3. cap. 3. ibi: *Hoc tamen modis omnibus optamus, & monemus, ut in unaquaque provincia Imperii nostri iusta, atque terrore Celsitudinis vestrae nullus duplites mensuras in sua dominatione, aut habeat, aut haberi permittat, quoniam hac occasione multos pauperes affligi in plerisque locis cognovimus.* Ex iure civili l. ammonam, ibi: *Statera adulterina, ff. de extraordin. crimin. l. in Dardanarios, 37. ff. de pennis, l. si quis uxori 55. ibi: Si majora quis pondera, ff. de furtis, l. arbitrio 18. §. vel qui sciens, ff. de dolo, l. modios 9. C. de suscept. lib. 10. Ex iure nostro Regio, l. 7. §. 8. tit. 7. part. 7. l. 1. §. 2. tit. 15. lib. 5. recopil. Illustrant ultra congestos à Barbofa & Garanna in presenti, Crespetus in summa, verba Mend. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars I.**

statera. Antonius Augustinus lib. 35. tit. 7. in epis. Antonius de Burgos in repetit. ad hunc textum, Cujacius hic, Petrus Gregorius lib. 4. partit. tit. 11. cap. final. & lib. 47. Syntagmatum, cap. 31. Brissonius lib. 1. select. cap. 6. Hermosilla in l. 2. §. glof. 2. tit. 5. part. 5. Chopinus lib. 1. de iurisd. Andegavensium, cap. 40. Bobadilla lib. 3. polit. cap. 4. num. 105. Gibalinus tom. 1. de negot. lib. 1. cap. 6. art. 8.

Sed pro dubitandi ratione in presentem assertionem ita infurgo: Quibus ponderibus & mensuris uti debeant negotiatores, & contractantes, eorum arbitrio committitur, l. Imperator assertio, l. Imperator, ff. de contrab. empt. cap. ex parte 8. vers. in secundo, de censibus: Ergo licet, & impunè poterit quisque uti ponderibus ac mensuris pro arbitrio. Augetur hæc dubitandi ratio ex eo, quia naturaliter licet contractantibus ad invicem se decipere, ut sequenti commentario dicemus: Ergo etiam circa pondera, & mensuras licebit illis se decipere. Secundò fulcitur hæc difficultas ex eo, nam qui falsis, vel iniquis ponderibus, seu mensuris utitur, tenetur actione ex empto ad supplementum rei venditæ, l. si quisquam, ff. de action. empti, iuncto cap. per tuas 5. de donat. Ergo si ita emptoribus consultum est, ad quid penitentia viginti dierum venditori injungitur. Tandem difficilis est præfens canon, dum in eo imponitur penitentia viginti dierum illis, qui falsis ponderibus, & mensuris uti fuerint; nam si illis, ut falsariis penitentia injungenda est, arbitrio confessorum relinqui debent penitentia imponenda, tam tempus, quam modus, cap. tempora 2. cap. de his 3. 26. quest. 7. in actione 8. cap. mensuram 86. vers. Sed magis in arbitrio sacerdotis, de penitentia, & remissione: Ergo non rectè in presenti præscribitur spatium viginti dierum.

Quà difficultate ita fulcitâ minimè obstante vera est præfens decisio, pro cuius expositione sciendum est, publico populi regimini semper, & apud omnes nationes expediens, immò necessarium visum fuisse pondera, & mensuras præscribi, & statui pro totius regni regimine: eorum inventorem Cainum fuisse tradunt Josephus lib. 1. antiquit. Preculphus tom. 1. chron. lib. 1. cap. 9. ibi: *Simplicitatem quidem, cum qua prius vivebant homines, ad rationem mensurarum & ponderum permutavit, terminos terra primus posuit, civitatesque constituit, murisque munivit.* Et si eam laudem Palamedi tribuant Strabo lib. 3. D. Isidorus lib. 16. orig. cap. 24. Pythagoræ Diogenes Laërtius lib. 9. Moyfi idem Divus Isidorus, atque alii aliis, ut refert Pater Gibalinus tom. 1. de negot. lib. 1. cap. 6. & Aristoteles lib. 9. Metaphys. ad civitatem Moderatores ponderum, & mensurarum publicarum definitionem pertinere ait. Quare Polybius lib. 3. ut Achæorum conspirantes inter se voluntates doceret, universam Achaiam, & Peloponnesum, non modò eadem religione, iisdem Magistratibus, iisdem legibus, verùm etiam iisdem ponderibus, ac mensuris usum fuisse scribit: facit Cassiodorus lib. 1. variar. cap. 20. ibi: *O inventa prudentum! ô provisa majorum! Exquisita res est, que & nisi humano necessaria distingueret, & non*

arcana natura signaliter contineret. Merito ergo dicitur libra, qua tantâ rerum est consideratione trutinata. Talia igitur secreta violare, sic certissima velle confundere, nonne veritatis ipsis videtur esse crudelis ac fœda laceratio? Exerceantur negotiatores in mercibus, emanant latè qua vendantur angustius, confectis populis pondus, ac mensura probabilis: quia cuncta turbantur, si integritas cum fraudibus miscetur. Quare Valentinianus cavet in l. modios, C. de susceptoribus, lib. 10, ut per singulas Romani Imperii civitates pondera & mensuræ publicè collocarentur, quo fides publica constaret; & Romæ pondera, ac mensuræ in Capitolio servabantur, ad quorum modum privatorum mensuræ, si quando controversia esset, exigenterentur, unde Favianus ait:

Amphora sit cubus, quam nec violare liceret

Sacra verè Jovi Tarpejo in Monte Quirino.

Illustrat Gothofredus in l. 19. C. Theodos. de suscepte, facit Apulejus lib. de Philosoph. pagina 267. ibi: Ponderum, mensurarumque custos erat publicus Zygothates, qui dirimebat dubietatem exortam super mensuris. Facit etiam lex 1. & 2. C. de ponderas, & auri illat. lex ultima, C. Theodos. de superexactoribus, lib. 11. qua est lex jubemus, penult. C. de defensor. civit. ideoque Justinianus in Novella 128. cap. 15. jubet, pondera & mensuras in sanctissimis uniuscujusque civitatis Ecclesiis servari, ut secundum ea de aliis judicaretur, & ne possint à quoquam popularium vitari. Illustrat morem hunc servandi pondera, & mensuras in Ecclesia, Mariana in opus. de ponderibus. Pondera autem legitima, justasque mensuras statuere ad Principem spectat, dicta l. modios 10. dicta l. 1. & 2. recopil. ubi Matienzus, & Azeved. D. Thomas lib. 2. de regim. Princip. cap. 14. & secundam pondera ab ipso diffinita alia conficienda sunt per Magistratus, & Rectores civitatum, dicta Authent. de collat. §. eos, docent Matienzo & Azevedo supra, qui inde deducunt, in ponderibus & mensuris debere apponi signa Regia, vel Dominorum, aut Civitatum; juxta dictam legem 2. Recopilat. ibi: *Y selladas del sello de la ciudad.* Quare si mensuræ ita signatae non sint, falsè judicantur, dicta l. 1. recopil. cujus rei cura apud Romanos ad Aediles spectabat, l. item queritur 13. §. si quis mensuras, ff. locati, junctis traditis à Petro Gregorio lib. 3. syntagmaturum, cap. 1. Apud nos tamen pertinet ad Præpositos, vulgò Fieles, l. 7. tit. 7. part. 7. plura congerunt de ponderibus & mensuris, varia eorum genera apud varias nationes recepta & usitata emulantes, & exponentes Favianus, & Mariana in opusculis de ponderibus & mensuris. Lorinus in cap. 19. Leviici, Villalpandus tom. 2. in Ezechielem, Pancirola lib. 1. variar. cap. 64. Brillionius lib. 1. select. cap. 6. ubi exponit textum in l. cum de lanonis 18. ff. de instrum. vel instrum. Gibalinus tom. 1. de negot. lib. 1. cap. 6. per totum, Beyerlinch. tom. 6. in Theatro, verbo mensura. Conradus Kling. lib. 5.

Secundò sciendum est, grave admodum delictum esse legitima pondera, justasque mensuras minuire, seu adulterare. Cassiodorus lib. 11. variar. epist. 16. ibi: *Quia grave scelus esse judi-*

camus, aut mensuras modum excedere, aut libram aequissimi ponderis justitiam non habere. Infidelis, perditique hominis est fallere eum, qui lapsus non fuisset, nisi credidisset. Quare jure civili lege Cornelia de falsis tenebatur qui falsis, seu corruptis mensuris utebatur; & ex decreto Adriani in insulam relegabatur qui pondera, aut mensuras fallayerat, l. hodie 22. §. ult. ff. ad legem Corneliam de falsis. Immo & eum qui falsas mensuras habuit, idem Imperator in insulam relegavit, l. annonam 6. §. 1. ff. de extraordin. crimin. & falsis mensuris utentes competentem pœnam subire debere docetur in l. modios 9. l. ult. C. de suscept. prapof. & arcar. latius probabimus in cap. 1. de crimine falsi. Nostra lege Regia 7. tit. 7. part. 7. ita cautum legimus: *Medidas, & varas, & pesos falsos teniendo algun home à sabiendadas, conque vendiesse & comprasse alguna cosa, face falsedad.* Però non es tan grande como las oras que deximos en las leyes antes de esta. E por ende mandamos que el que las assi fiziere, peche el danno doblado que recibieron por tal razon, como esta aquellos que compraron del, & que le vendieron alguna cosa, & demas que sea deserrado por cierto tiempo en alguna isla, segun albedrio del Rey; & que aquellas medidas, & pesos, & varas que tiene falsas, sean quebrantadas publicamente, ante las puertas de aquellos que usaban comprar, & vender con ellas. Prosequuntur alia de falsis mensuris Gregorius Lopez in dicta lege 7. gloss. 5. Petrus Gregorius lib. 47. syntagmaturum, cap. 31. num. 5. cum sequentibus, Bobadilla lib. 3. polit. cap. 4. num. 105. cum sequentibus. Et de gravitate hujus peccati quoad forum conscientie alia cumulavit Gibalinus de negot. dicto tom. 1. cap. 6. artic. 8.

Quibus animadversus ratio presentis assertionis facilè deprehenditur, ideo scilicet fraudantem legitima pondera per viginti dies jejunare debere, quia hoc falsitatis delictum omni jure damnatum, & vindicatum legitimum. Jure naturali, quia eo prohibetur quis locupletari cum alterius jactura, l. jure 206. ff. de reg. juris. Jure divino tot locis supra citatis, in quibus detestantur iniqua pondera. Jure civili, & canonico ex fragmentis supra citatis, in quibus diversæ pœnæ imponuntur, tam in foro interiori, quàm exteriori. Merito, cum peccet mortaliter, qui mensuris, aut ponderibus falsis utitur: ideo rectè Patres illi per 20. dies pœnitentiam injungunt. Et licet Judex Ecclesiasticus hodie contra hujusmodi falsarios procedere non solet, tamen jure communi attentò ipse punire posse, docet Petrus Gregorius libro 15. syntagmaturum, capite 12. numer. 37.

Nec obstat dubitandi ratio supra expensa, deducta ex dicta lege Imperatoris. Quia respondetur cum Glossa ibi communitè recepta, textum illum procedere quando in loco ubi contrahitur, sunt diversæ mensuræ; quo casu possunt contrahentes pacificè de mensura justa, quâ venditio procedat; cum diversæ reperiantur mensuræ publicè approbatæ. Nec obstat primum augmentum ipsius difficultatis; nam etsi liceat contrahentibus ad invicem se decipere quoad pretium, & ejus modum, non tamen licet quoad mensuram, & pondus; nam in eis nulla facultas competit partibus augendi, aut minuendi pondera aut mensuras publicè probatas;

De adulterantibus pondera,

bas; alias privatas licet immutare, *dict. l. Imperatores*. Nec obstat secundum augmentum, cui respondendum est, fraude commissa in mensuris, posse agi ad supplementum iudicio civili; non tamen perinde excluditur poena, quae in utroque foro injungitur utroque jure, civili, & canonico. Nec obstat ultimum difficultatis augmentum, pro cuius solutione sciendum est, quod cum olim pro satisfactione culparum diversae poenitentiae poenitentibus injungerentur, necessarium, & valde conveniens fuit, ut modus & ratio indicendi poenitentias praescriberetur, & ut canones colligerentur de eisdem de-

lictis, sive criminibus, quos posteri Poenitentiales libros, & canones dixerunt; de quorum auctoritate agunt Antonius August. *in praefat. ad ipsos*, Andreas Saufay *in Panopl. sacerdot. p. 1. lib. 7. §. 25.* Anguianus *lib. 2. de legib. contrrov. 3.* Verum cum poenitentia publica, & solennis in usum esse desisset, praxis praedictorum canonum invaluit, ut probat Anguianus *ubi proxime*; unde licet ex veteri Poenitentiali supra relato, fraudantibus pondera, vel mensuras jejunium per 20. dies statutum esset, noviori tamen jure arbitrio sacerdotis relinquatur poenitentia illis injungenda.

CAPVT III.

Alexander III. (a) *Atrebatensi Episcopo.*

Cum dilecti filii nostri (b) Beluacenses Canonici contra religiosos viros Abbatem, & Fratres (c) Carililoci proponerent, quod (d) silvam, quae Nigra Vallis dicitur, a quibusdam eorum, ignorante (e) Capitulo x. libris, xl. marchas tunc valentem comparassent, post multas commissiones, tandem eandem ipsam venerabili fratri nostro (f) Morinenſi Episcopo, & dilecto filio Decano Rhemenſi sub certa forma commissimus terminandam, adjicientes in litteris, quod si uterque ejusdem causae cognitioni interesse nequiret, alter adhibitis sibi viris prudentibus & honestis in eodem negotio procedere non (g) differret. Cum itaque Decanus partes ad suam propter hoc praesentiam convocasset, Abbas & monachi non ad agendum, sed ad quaerendum dilationes nuntios destinarunt, asserentes, quod ad nos miserant, & ad audientiam nostram appellant. Verum quia in litteris appellatio remota fuerat, Decanus in illius causae cognitione processit: & cum ei per testes Canonicorum Beluacensium, constitisset, quod praedicti Fratres silvam minus dimidia justipretii comparassent, (h) venditionem non tenere, & silvam ipsam Beluacensi adjudicavit Ecclesiae, & Canonicos in possessionem induxit. Nuntiis igitur utriusque partis in nostra propter hoc praesentia constitutis, dum ex parte Canonicorum instanter, & sollicitè sententia peteretur auctoritate Apostolica confirmari, habita deliberatione cum fratribus nostris, & aliis sapientibus viris, qui legibus jurati judicant, eandem sententiam juri (i) contrariam intelleximus, quia in arbitrio emptoris est, si velit, supplere, aut venditionem rescindere, cum res minus dimidia justipretii comparatur. Ea propter sententiam de communi consilio fratrum, & praedictorum sapientium irritantes, possessionem monachis judicavimus esse reddendam, salva omni quaestione super deceptione pretii, vel consensu Capituli in venditione non habito, & alia rationabili, quam Canonici contra monachos duxerint proponendam.

NOTAE.

(a) *Atrebatensi.*] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc titulo, cap. 4. De Atrebatensi Germania Ecclesia nonnulla notavi in cap. 13. de arbitrio.*

(b) *Beluacens.*] De Beluacensi urbe, & ejus Ecclesia Cathedrali, egi in *cap. 13. de foro competentis.*

(c) *Carililoci.*] Quod monasterium est in diocesi Silvanectensi: alibi dicitur Caroliloci, alias Carililoci, ut jam notavi in *cap. ex parte, de rescriptis.*

(d) *Silvam.*] Queri solet, an in venditione silvae ceduae, ob lationem ultra dimidiam competat beneficium legis 2. C. de rescind. In qua quaestione ita distinguit David Argent. in *selectis, ad dict. l. 2.* aut silva caesa erit, vel non. Primo casu arbores habentur pro rebus mobilibus,

ideo venditio non rescinditur: secundo vero casu adhuc arboribus solo coherentibus, quia silva vetè res immobilis est, asserit competere praedictum beneficium.

(e) *Ignorante Capitulo.*] Haec verba exposui in *cap. 1. de his quae sunt à Prelatis.*

(f) *Morinenſi.*] De qua Ecclesia egi in *cap. 1. de alienat. judicii.*

(g) *Non differret.*] Effectum hujus clausulae exposui in *cap. sequentes, de rescriptis.*

(h) *Venditionem non tenere.*] Et malè, cum venditio ita facta, licet cum tali latione, subsistat & valida sit.

(i) *Juri contrariam.*] Non expresso juris errore in ipsa sententia, aliàs nulla esset ipso jure, ex traditis in *cap. 1. de re judicio*, sed juri partis contraria fuit, quo casu etsi injusta, valet sententia, juxta ea quae adduxi in *capite inter ceteros, eodem titulo.*